

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки і підприємництва

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Стоцький Владислав Юрійович

УДК 338.2

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НАПРЯМКИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ В СТОВ «ЗОРЯ»

Спеціальність 051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавра

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Керівник роботи
Ткачук Василь Іванович
доктор економічних наук, професор

АНОТАЦІЯ

Стоцький В.Ю. Напрямки зростання прибутку на підприємстві СТОВ «Зоря» . – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

Метою роботи являється аналіз та обґрунтування теоретичних та практичних напрямів зростання прибутку на підприємстві на сучасному ринковому устрою.

В роботі проаналізовано тлумачення прибутку, його методів зростання, зроблений аналіз використання земельних ресурсів на підприємстві, аналіз підвищення прибутковості. Розроблений інвестиційний проект та проведений аналіз його економічного обґрунтування

SUMMARY

Stotsky V.Y. Directions of profit growth at the enterprise STOV "Zorya". - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualifying work for a bachelor's degree in specialty 051 "Economics". - Polissya National University, Zhytomyr, 2021.

The purpose of the work is the analysis and substantiation of theoretical and practical directions of profit growth at the enterprise in the modern market system.

The paper analyzes the interpretation of profit, its growth methods, analyzes the use of land resources at the enterprise, the analysis of increasing profitability. The investment project is developed and the analysis of its economic substantiation is carried out.

	АНОТАЦІЯ	2
	ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1	ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
	1.1. Сутність формування прибутку на підприємстві	6
	1.2. Основні статті, завдання формування та аналізу прибутку і його збільшення на підприємстві.	7
	1.3. Чинники підвищення прибутковості на підприємстві	8
РОЗДІЛ 2	ХАРАКТЕРИСТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА СТОВ «ЗОРЯ»	12
	2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.	12
	2.2. Ефективність використання земель сільськогосподарського призначення на підприємстві	13
	2.3. Аналіз підвищення прибутковості на підприємстві	16
РОЗДІЛ 3	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	19
	3.1. Організаційно-економічні та технологічні заходи підвищення прибутковості підприємства	19
	3.2. Розробка інвестиційного проєкту по посіву сої на СТОВ «Зоря»	21
	3.3. Економічне обґрунтування інвестиційного проєкту по посіву сої на СТОВ «Зоря»	23
	ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	25
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	26
	ДОДАТКИ	28

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах нинішніх економічних режимів кожне комерційне підприємство ставить собі за головну мету збільшення прибутку. Прибутковість є найважливішим показником у визначенні розвитку підприємства. Прибутковість підтверджує високу економічну ефективність підприємства, показує його рівень розвитку, можливість самофінансування, розширення та розвитку в загальному розумінні. Кожне комерційне підприємство створюється з метою отримання як можна найбільшого прибутку, для його подальшого існування. Прибуток підприємства виступає як джерело його фінансування, яке потрібне йому для фінансово-господарської діяльності. Якщо ж підприємство має нестачу фінансових ресурсів, то таке положення може призвести до кризи, що потім перейде в банкрутство.

Мета та завдання дослідження. Визначення напрямів покращення фінансового стану підприємства сільськогосподарської галузі на основі аналізу прибутковості підприємства та розрахунок методів для покращення його прибутковості.

Для досягнення поставленої мети визначаються такі завдання такі завдання:

- проаналізувати теоретичні аспекти формування та зростання прибутку на підприємстві;
- дати характеристику сільськогосподарській продукції яка виготовляється на СТОВ «Зоря»;
- проаналізувати фінансову діяльність підприємства СТОВ «Зоря»;
- проаналізувати можливі напрямки для інвестицій;
- запропонувати методика підвищення прибутковості;

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес підвищення прибутковості на сільськогосподарському підприємстві. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні положення зростання прибутку.

Методи дослідження. При виконанні кваліфікаційної роботи були застосовані перелічені методи: економічний аналіз; фінансовий аналіз; статистичний метод; узагальнюючий метод, метод аналізу. Для розрахунку інформації по підприємству були взяті данні бухгалтерської та статистичної звітності.

Інформаційна база кваліфікаційної роботи представлена з інтернет джерел, наукових статей, даних з бухгалтерської звітності підприємства.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Робота складається із анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (11 найменувань), 1 додатку. Робота викладена на 28 сторінках комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1 «ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ»

1.1 Сутність формування прибутку на підприємстві.

Для будь-якого підприємства, незалежно від його власності, найголовнішою метою є отримання справедливої винагороди за здійснену діяльність, тобто отримання прибутку.

«Прибуток є тією категорією, яка найповніше зображає фінансові можливості підприємства та його здатність до розширення виробничої діяльності підприємства. Зрозуміло, що чим більший прибуток, тим більше можливостей з'являється в підприємства для економічного розвитку та покращення й розширення своєї діяльності. Прибуток є джерелом підвищення рівня добробуту населення, він визначає рівень фінансової стабільності у державі» [1].

«Американський економіст Ф. Найт зазначає, що жоден економічний термін або поняття не використовується в такій величезній кількості значень, як «прибуток»» [2]. «Прибуток – головний показник, який відображає фінансові результати діяльності підприємства, мету його діяльності. Прибуток є основним фінансовим джерелом розвитку підприємства. І одним з головних питань економіки та фінансів є визначення фінансового результату діяльності підприємства. Прибуток виступає головною рушійною силою економічних процесів та основною метою діяльності підприємства. Він є джерелом забезпечення не лише внутрішньогосподарських потреб підприємства, а і джерелом формування бюджетних ресурсів держави» [2].

Прибуток являється багатоаспектним поняттям. Різні вчені по різному підходять до визначення цього поняття. Підходи до визначення категорії прибуток згруповані та представлені у додатку А

1.2 Основні статті, завдання формування та аналізу прибутку і його збільшення на підприємстві.

Прибуток визначається як різниця між доходами на підприємстві та його витратами. Таким чином можна з'ясувати що, доходи і витрати підприємства є чинниками першого порядку щодо формування прибутку на підприємстві.

Також, розрізняють прибуток до сплати податків (балансовий прибуток) та чистий прибуток, що розраховується методом віднімання від балансового прибутку суми встановленого податку на прибуток.

Прибуток до вирахування витрат включає в себе такі статті:

- чистий дохід;
- чистий комісійний дохід;
- чистий торгівельний дохід;
- інший прибуток підприємства.

Метою аналізу прибутку є виявлення резервів збільшення абсолютної величини прибутку та збільшення рентабельності на підприємстві на основі ефективного управління доходами і витратами підприємства. Таким чином, можна вяснити, що аналіз прибутку на підприємстві ґрунтується на аналізі його доходів і витрат.

Основними завданнями, які вирішуються у процесі аналізу прибутку є:

- оцінювання плану прибутку;
- оцінка складової і структурної динаміки прибутку;
- оцінка фактурності прибутку
- оцінка формування прибутку;
- аналіз розподілу прибутку;
- аналіз ефективності діяльності підприємства;
- аналіз фінансової міцності підприємства.

1.3 Чинники підвищення прибутковості на підприємстві.

Прибуток на підприємстві являється його найголовнішим джерелом розвитку. Досягнути максимізації прибутку можна лиш дотримуючись умов ефективного та раціонального управління витратами підприємства, його доходами, капіталу, та якісного управління грошовими потоками на підприємстві.

При формуванні прибутку на підприємстві виділяють дві задачі:

- збільшення його загального розміру;
- якісний розподіл отриманого прибутку.

Зі списку цих задач головнішою виступає саме перша, через те що вона впливає на пропозиції та форми поділу загального прибутку підприємства.

На міцному взаємозв'язку цього показника з даними обсягу доходів, витрат та товарообороту будується механізм управління формуванням прибутку на підприємстві. Така система може виявляти роль відокремлених факторів що мають вплив на формування прибутку на підприємстві від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Його маса залежить від кількості доходів та витрат на підприємстві. «Формування доходів і витрат підприємства обумовлюються передусім обсягами його діяльності, а також асортиментною, ціновою політикою і ресурсним забезпеченням» [3].

Наступною задачею являється використання та розподіл прибутку в ролі головного джерела фінансування, його потреб в інвестиціях та також задоволення економічної зацікавленості власників. Виділяють наступні принципи поділу:

- прибуток що отримується на підприємстві розподіляється між державою та самим підприємством яке виступає суб'єктом господарювання, а та

частка що надходить до держави встановлюється ставками податку які вказані в законодавстві;

- «визначення напрямів використання прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, знаходиться у його компетенції» [4, с.210].

Прибуток який залишається під контролем підприємства після всіх сплачених податків закріплюється на підприємстві. В теперішніх ринкових відносинах одним з головних значень набуває розрахунок пропорцій у направленні прибутку на виробничий та технічний розвиток, соціальний розвиток, видача дивідендів акціонерам, створення фінансового резерву для виплат власникам тощо. Також в цей список входить сплата штрафів будь-яких видів, здійснення благодійних внесків та погашення інвестиційних кредитів.

При проведену аналізу показників прибутку, в першу чергу потрібно знайти всі фактори що можуть впливати на їх величину.

«Управління цими факторами дасть змогу створити на підприємстві механізм пошуку резервів збільшення прибутку» [5, с. 299].

Загалом усі фактори поділяють на внутрішні і зовнішні. Внутрішні фактори поділяють на основні і неосновні. В основні внутрішні фактори що залежать від роботи підприємства входять такі:

- загальний обсяг продажу продукції на підприємстві;
- товарна структура;
- організація продажу товарів;
- рух товарів;
- загальна чисельність працівників та їхній склад;
- продуктивність праці на підприємстві;
- методи та системи стимулювання праці;
- норми зростання виробництва, реалізації товарів та оплати праці;
- норми технічної озброєності праці;

- фондоозброєність;
- фондovіддача;
- матеріально-технічна база та її стан;
- знос основних засобів у їх фізичному та моральному прояві;
- оборотні кошти, їх структура та склад;
- своєчасне стягнення дебіторської заборгованості;
- порядок утворення ціни на продукцію;
- репутація підприємства.

Неосновні фактори – фактори що мають зв'язок з порушенням дисципліни на підприємстві, а саме: умов праці робітників, вимог та стандартів якості продукції, що в свою чергу може призвести до накладення штрафів та економічних санкцій на підприємство.

Зовнішніми факторами являються фактори які не залежать від праці підприємства. В перелік цих факторів входять такі як:

- конкурентний розвиток;
- обсяг ринку;
- розмір ціни яку встановлює постачальник;
- ціни послуг транспортування, комунального та ремонтного господарства;
- регулювання державою діяльності підприємств;
- профспілки та їх розвиток;
- рівень інфляції на ринку.

В сучасних умовах ринкової економіки для найбільшої ефективності функціонування підприємства найбільшого значення набуває визначення резервів зниження собівартості, росту прибутку та обсягу продукції.

Зниження собівартості продукції виступає як резерв росту зростання прибутку. Собівартість продукції можна знизити за допомогою застосування таких методів: економія матеріальних, фінансових та трудових ресурсів, що

підпорядковуюються підприємством. Також на підвищення прибутку має вплив зростання продуктивності праці.

«Механізація та модернізація виробництва також є резервом, оскільки значно зменшить кількість робітників, а це, в свою чергу, знизить витрати на оплату праці» [7, с. 115-117].

Також резервом виступає збільшення обсягу випущеної продукції, обсяг виробництва буде зростати пропорційно з сумою одержаного прибутку.

«Одним із резервів збільшення обсягу прибутку промислових підприємств є максимальне використання вторинних ресурсів та супутніх продуктів» [8, с. 196].

До резерву що збільшує прибуток відносяться такі показники як:

- ліквідація невиробничих витрат на заробітну плату;
- оплата внутрішньозмішаних та цілодобових простоїв;
- виплати за роботу в додатковий час.

Оптимальне управління прибутком являється одним із головних завдань підприємства. Сам процес містить в собі певні цілі.

Вони включають:

- максимальне накопичення капіталу що належить власникам підприємства;
- підтримка підприємства в інвестиційному напрямку;
- збільшення вартості підприємства на ринку;
- покращення платоспроможності та ліквідності підприємства;
- підтримка конкурентоспроможності підприємства

РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА СТОВ «ЗОРЯ»

2.1 Загальний опис та характеристика підприємства.

На даний момент сільське господарство в Україні охоплює найбільшу частину ринку. Кожний третій долар який отримує Україна дістається саме від аграрного сектора. Аграрний сектор займає приблизно 60% фонду споживання. Цим самим підприємство в 2000 році вибрало для себе найбільш ліквідне виробництво в нашій країні і вийшло на шлях свого становлення і розвитку в аграрному бізнесі.

Підприємство СТОВ «Зоря», засновано в 2000 році. Сільськогосподарське підприємство спеціалізується на виробництві сільськогосподарської продукції – від зернових культур до соняшнику. Оскільки реалізація кожної культури здійснюється безпосередньо підприємством (зрошення землі, внесення добрив, посів культур, оброблення посівів від шкідників, збирання урожаю, відвантаження на ринки збуту), підприємство несе відповідальність за якість кожного виробу. Характеристика підприємства «Зоря» наведена у таблиці 2.1

Таблиця 2.1

«Загальна характеристика підприємства «Зоря»»

Зміст необхідних відомостей	Інформація
1. Повна та скорочена назва підприємства	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "Зоря", СТОВ «Зоря»
2. Дата реєстрації підприємства.	30.03.2000 р.
3. Поштова та юридична адреси підприємства	04140, Україна, Житомирська обл., Коростеньський р-н., с.м.т. Народичі, вул. Преображенська, буд. 1
4. Код ЄДРПОУ	03743776
5. Вид діяльності (основний)	Виготовлення сільськогосподарської продукції
6. Організаційно-правова форма підприємства	Товариство з обмеженою відповідальністю
7. Форма власності, частка держави у капіталі, %	Приватна

Джерело: розрахована автором на основі [6].

2.2 Ефективність використання земельних насаджень на підприємстві

В даних таблицях наведена характеристика підприємства, його склад та структура, види насаджень та їх аналіз. Показники порівнювались за останні 3 роки для визначення рівня росту підприємства.

В даній таблиці проаналізований склад та структура землі підприємства.

Таблиця 2.2.

«Склад і структура земельних угідь в СТОВ Зоря»

Вид угідь	2018р.		2019р.		2020р.		2020 р. до 2018 р. (%)
	га	%	га	%	га	%	
Культури зернові та зернобобві – усього	732.3	40.8	865.6	41.4	938.3	38.4	128.1
Пшениця озима	50.0	2.8	150	7.2	180	7.4	360
Пшениця яра	65.0	5.3	100	4.8	120	4.5	184.6
Кукурудза на зерно	60	3.3	125	6	145	6	241.7
Овес	40	2.2	50.6	2.4	73.2	3	183
Гречка	187	10.4	40.0	1.9	93	3.7	49.7
Культури зернові – усього	330.3	18.4	400	19.1	438	18.5	132.6
Соняшник	330.3	18.4	400	19.1	438	18.5	132.6
Всього	1795	100,0	2091	100,0	2425.5	100,0	135.1

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Аналіз розподілення сільськогосподарської території по культурам. Виходячи з показників можна відстежити наступну тенденцію: щорічне поступове збільшення території що призводить до збільшення насаджень культур, також простежується зміна деяких напрямлень, а саме зменшення обсягів посіву гречки в останні 2 роки порівнюючи з 2018р. загалом територіальних насаджень в 2020 році збільшилось на 35.1% в порівнянні з 2018р.

В таблиці нижче наведена урожайність сільськогосподарської продукції по кожному із видів культур, зведена відсоткова доля культур до загального об'єму та розрахований середній показник за 3 роки.

Таблиця 2.3.

«Урожайність продукції в СТОВ Зоря»

Вид продукції	2018р.		2019р.		2020р.		В середньому за 3 роки	
	ц.	%	ц.	%	ц.	%	ц.	%
Культури зернові та зернобобові - усього	16258	41.2	19272.5	38.5	23292	35.3	19607.5	33.5
У т.ч. пшениця	6090	15.5	9457.5	18.9	8151	12.4	7899.5	13.5
Кукурудза на зерно	5884	14.9	7453.5	14.9	15141	23	9492.8	16.2
Овес	1400	3.6	1864.7	3.7	1827	2.8	1697.2	2.9
Гречка	-	-	436.8	0.8	1544	2.3	660.2	1.1
Насіння соняшнику	6279	15.9	7911	15.8	9360	14.2	7850	13.4
Солома та полова культур зернових	1350	3.4	1500	3	1800	2.7	4650	8
Сіно	2110	5.4	1500	3	1800	2.7	5410	9.3
Комбікорми	-	-	615	1.2	3028	4.6	1214.3	2.1
Всього по підприємств у	39371	100	50011	100	65943	100	58481.5	100

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Виходячи із розрахунків можна зрозуміти що обсяги продукції за 2020 загалом зросли порівнюючи з 2018. Такі тенденції росту можна простежити у культурах зернових та зернобобових, у тому числі пшениці, вівсу, насіння соняшнику, соломи та полови культур зернових. Також можна простежити спад обсягів продукції такої продукції як: сіно. Також можна прослідкувати появу таких культур у 2019 та 2020 роках як: гречка та комбікорми.

В даній таблиці наведена урожайність сільськогосподарських культур з кожного гектара посіву та зведена в показники за 3 роки для порівняльної статистики.

Таблиця 2.4.

«Урожайність культур з 1 гектара у СТОВ Зоря»

Показник	2018р	2019р	2020р	2020 р. до 2018 р. (%)
Урожайність з 1 га, ц:	384.6	287.2	349.4	90.85
Культури зернові та зернобобві – усього	21.86	22.69	24.82	113.54
Пшениця озима	121.8	63.05	45.28	37.18
Пшениця яра	90.52	74.54	67.93	75.04
Кукурудза на зерно	98.07	59.63	104.4	106.45
Овес	33.95	36.85	45.38	133.67
Гречка	–	10.67	15.4	–
Соняшник	18.42	19.78	21.37	116.02

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Зробивши аналіз ефективності використання земельних ресурсів на підприємстві я дійшов до таких висновків, що: загальна урожайність на 1 гектар за 2020 рік зменшилась на 9.15 % якщо порівнювати з 2018 роком, також можна прослідкувати зменшення по таким культурам як: пшениця озима та пшениця яра; і навпаки, збільшення по таким культурам як: культури зернові та зернобобові, кукурудза на зерно, овес та соняшник.

2.3 Аналіз підвищення прибутковості на підприємстві

Важливою характеристикою в діяльності підприємства являється його фінансово-економічний стан. Його головною метою є отримання та збільшення прибутку, для цього підприємство збільшує обсяги свого виробництва, реалізації продукції, нарощує власний капітал та забезпечує стійкий фінансовий стан.

Нижче наведені показники доходності сільськогосподарського підприємства по кожній із культур, зведена відсоткова доля культур до загального об'єму та розрахований середній показник за 3 роки.

Таблиця 2.5.

Доходність з товарної продукції в СТОВ «Зоря»

Вид продукції	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. до 2018 р. (%)	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	(+, -)	%
Продукція рослинництва - всього, у тому числі:	498.9	100	7673.5	100	12179.56	100	11680.66	2441.28
зернові та зернобобові - всього, з них:	111.75	22.4	2823.06	38.28	3550.58	29.15	3438.83	3177.25
У тому числі пшениця	17.11	3.43	136.67	1.84	2110.98	17.32	2093.87	12337.7
гречка	-	-	1870.14	25.35	-	-	-	-
кукурудза на зерно	32.82	6.58	486.11	6.59	-	-	-32.82	-
овес	21.76	4.37	330.15	4.47	-	-	-21.76	-
соняшник	314.84	63.22	4553.81	61.73	8828.99	72.49	8514.15	2804.28

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Проаналізувавши дану таблицю, можна зробити висновок, що загалом всю питому вагу у грошових надходженнях від реалізації продукції в господарстві складають надходження від галузі рослинництва – 100%. Велику частку займає продукція соняшнику, яка варіюється від 50 до 70% в залежності від року.

В таблиці наведені фінансові та економічні результати діяльності підприємства за останні 3 роки.

Таблиця 2.6.

«Фінансово-економічні результати діяльності СТОВ Зоря»

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	+/-	2020 р. до 2018 р. (%)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) тис.грн	498	7673.5	12179.5	11681.5	2445.7
Інші операційні доходи	–	–	–	–	–
Інші доходи	–	–	–	–	–
Разом доходи тис.грн	498.9	7673.5	12179.5	11681.5	2441.3
Собівартість реалізованої продукції тис.грн	467	3286	8607.5	8140.5	1843.1
Інші операційні витрати	–	–	–	–	–
Інші витрати тис.грн	2.1	402.5	392.1	390	186.7
Разом витрати тис.грн	469.1	3688.5	8999.6	8530.5	1918.5
Фінансовий результат до оподаткування тис.грн	29.8	3985	3179.9	3150.1	10670.8
Податок на прибуток %	18	18	18	–	–
Чистий прибуток (збиток) тис.грн	24.44	3267.7	2607.52	2583.08	8750.06

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Зробивши звіт про фінансові результати я дійшов до таких висновків, що чистий дохід по підприємству за 2020 рік виріс у 24 рази порівнюючи з 2018 роком, також такі результати можна прослідкувати по чистому прибутку, який за 2020 рік виріс у 8750.06 разів порівнюючи з 2018 роком

В таблиці наведені показники чистого доходу, прибутку та середньорічної оплати праці на 1 га сільськогосподарських угідь та 1 середньорічного працівника.

Таблиця 2.7.

«Ефективність господарської діяльності в СТОВ Зоря»

Показник	2018р.	2019р.	2020р.	2020 р. до 2018 р. (%)
Чистий дохід від реалізації всього, тис. Грн	498.8	7673.5	12179.5	2441.76
в т.ч. з розрахунку на:				
- 1 га сільськогосподарських угідь, грн..	277.88	3669.83	5021.44	1807.05
- 1 середньорічного працівника, грн.	71257.14	1096214.2 9	1739928.5 7	2441.76
Отримано прибутку (+), збитку (-), всього, тис. грн.	29.8	3985.0	3179.9	10670.81
в т.ч. з розрахунку на:				
- 1 га сільськогосподарських угідь, грн..	16.6	1.91	1.31	7.89
- 1 середньорічного працівника, грн.	4257.14	569285.71	454271.43	10670.81
Середньорічна оплата праці 1 працівника, грн.	7000	10000	12000	171.43

Джерело: розрахована автором на основі [6].

Проаналізувавши ефективність господарської діяльності я дійшов до таких висновків що чистий дохід від реалізації продукції за 2020 рік виріс у 24 рази порівняно до 2018 року, також у 2020 році отримано прибутку у 106 раз більше порівнюючи з 2018.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Організаційно-економічні та технологічні заходи підвищення прибутковості підприємства

«Кожне підприємство, що функціонує в умовах ринку, незалежно від форми власності та розмірів ставить собі за мету отримання позитивного фінансового результату. Таким фінансовим результатом господарської діяльності підприємства виступає його прибутковість» [9].

«Для успішного розвитку будь-якого підприємства та забезпечення ефективності його діяльності необхідно постійно працювати над пошуком шляхів підвищення прибутковості підприємства. Дуже важливим моментом у діяльності підприємства є виявлення та кількісне вимірювання впливу факторів на показники прибутковості підприємства, пошук резервів зростання рентабельності роботи підприємства та обґрунтування і розробка заходів щодо використання виявлених резервів» [10].

Дотримуючись певних умов підприємство може досягти прибутковості та максимізації прибутку. Детальний аналіз цих умов наведений у табл. 3.1

Таблиця 3.1. Умови максимізації прибутку та прибутковості підприємства

Напрямок	Сутність	Вимоги до реалізації
1	2	3
<i>I. Кількісні умови</i>		
Зростання обсягів реалізації та збільшення продукції	Збільшення обсягів реалізації продукції за рахунок зниження частки постійних витрат на одиницю продукції призведе до більшого росту прибутку	Обсяги виробництва та реалізації зростають за допомогою кращого використання основних фондів, трудових ресурсів, матеріалів та сировини для виробництва
Зменшення витрат на реалізацію та виробництво	Сума прибутку зростає пропорційно зниженню зменшенню витрат на виробництво. Максимальне використання резервів собівартості продукції є однією з важливих умов ефективного функціонування.	Ефективніше використання ресурсів, покращення організації праці та виробництва та поліпшення технічного рівня виробництва призводить до зниження собівартості

Продовження таблиці 3.1

Встановлення економічно доцільних норм	Обґрунтовані технічні й економічні нормативи й норми та їх завчасне встановлення призведе до зменшення витрат на підприємстві	Проектування нормативів матеріалів виготовленої продукції, сировинних запасів та інших коштів що знаходяться в обороті
Політика ціни на підприємстві	Застосування правильної цінової політики не призведе до скорочення обсягу продажу через збільшення ціни.	Корегування цін у відповідності до ринкових, використання оптових та акційних знижок, створення ціноутворюючої стратегії тощо.
<i>II. Якісні умови</i>		
Використання науково-технічних досягнень	Впровадження для виробництва новітньої техніки та технологій що дозволить збільшити виробництво, що, в свою чергу, скоротить затрати на виробництво продукції	Автоматизація управлінських систем, модернізація та покращення технологій виробництва
Покращення якості обладнання що виготовляє продукцію	Покращення якості обладнання в значній мірі скоротить затрати на виготовлення продукції.	Скорочення витрат на виготовлення продукції та зменшення її бракованості.
Покращення продуктивності праці	При збільшенні продуктивності праці пропорційно зменшуються витрати праці на продукцію, цим самим знижується відсоток заробітної плати в собівартості загалом.	Стимулювання робітників для збільшення ефективності праці
Маркетинг	Маркетингова компанія вагомо збільшує обсяги продукції що реалізується.	Створення маркетингової стратегії для пошуку «свого» споживача та сегменту ринку

Джерело: власні дослідження.

Всі ці заходи доцільно використовувати на підприємстві «Зоря» але самим доцільним буде впровадження виробництва нової нішової культури «сої», що дозволить підприємству відкрити для себе нові ринки збуту, збільшити чисельність робітників та найголовніше це збільшити прибутковість підприємства. В Україні невелика кількість підприємств займається виготовленням цієї культури, але сама продукція користується великим попитом серед певної ланки суспільства.

«Усе більша кількість фахівців у різних галузях підкреслюють як економічну перспективність розвитку ринку соєвих бобів і соєвих продуктів, так і соціальну важливість цієї культури. Останнє підтверджується тим, що насіння сої може містити до 20 % олії та до 40 % білку, тобто ця культура в країнах з низьким доходом населення є джерелом дешевого білку для харчування людей, а в країнах із вищим рівнем доходів використовується як цінна білкова сировина в годівлі тварин під час виробництва тваринного білку» [11].

Однією із значних переваг вирощування сої є те що вона має високу прибутковість, що, в свою чергу, є важливим показником для нашого підприємства. Середній рівень рентабельності сої по Україні становить 13.3%, вище цей показник, серед культур технічного призначення, тільки у насіння соняшнику.

3.2 Розробка інвестиційного проєкту по посіву сої на СТОВ «Зоря»

Для реалізації нової продукції підприємству потрібно залучити такі витрати.

Таблиця 3.2.

«Витрати на обладнання для реалізації сої на підприємстві»

Показник	Сума, грн
Ціна обладнання, тис. грн	749500
Амортизація (знос), тис. грн	52430
Монтаж, технічне обслуговування, тис. грн.	63280
Витрати пально-мастильних матеріалів, тис. грн.	58050
Оплата праці, тис. грн.	102000
Накладні витрати, тис. грн.	168000
Витрати палива, кг/т	29220
Всього витрат:	1222480

Джерело: власні розрахунки.

При придбанні обладнання підприємство зіткнеться з такими витратами як поставка обладнання, його установка тощо. Потрібно повністю проаналізувати весь спектр витрат що зазнає підприємство та джерела їх фінансування

Таблиця 3.3.

«Розрахунок потреби в інвестиціях для посіву нової культури»

Напрямок витрат	Обсяги витрат, грн.	Джерела фінансування (власний та інвестиційний капітал)
Проектні роботи	22000	власний капітал
Машини та обладнання	749500	кредити банків
Монтажні та пусконаладжувальні роботи	63280	власний капітал
Навчання персоналу	10000	власний капітал
Товарно-матеріальні запаси	63000	кредити банків
Оборотні кошти	500000	власний капітал
Інші витрати пов'язані з організацією виробництва	20000	власний капітал
Всього необхідних інвестицій	1427780	-

Джерело: власні розрахунки.

3.3 Економічне обґрунтування інвестиційного проєкту по посіву сої на СТОВ «Зоря»

Для того щоб розрахувати виручку від реалізації сої спочатку потрібно дізнатися її ціну реалізації, врожайність з 1 га., витрати на 1 га. Проаналізувавши ринок збуту на сьогоднішній день ми маємо такі результати.

Таблиця 3.4.

«Показники ринку збуту сої в Україні»

Показник	Сума
Витрати на 1 гектар	14000 грн.
Врожайність з 1 гектара	20 ц.
Ціна реалізації 1 центнера	1000 грн

Джерело: власні розрахунки.

Виходячи з аналізу ринку збуту можна проаналізувати наступні витрати на реалізацію сої: витрати на її посів; витрати на внесення мінеральних добрив та засобів їх захистку; прямі витрати що йдуть на оплату праці та загальновиробничі витрати. Також аналіз витрат вівся з урахуванням щорічної інфляції, яка становить 5%.

Таблиця 3.5.

«Розрахунок витрат на посадку та вирощування сої»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Витрати на посів сої, грн	1680000	1764000	1852200	1944810
Мінеральні добрива, засоби захисту рослин, грн	110000	115500	121275	127338.75
Прямі витрати на оплату праці, грн	102000	107100	112455	118077.75
Загальновиробничі витрати, тис. грн	120000	126000	132300	138915
Всього, грн	2012000	2112600	2218230	2329141.5

Джерело: власні розрахунки.

Маючи данні за реалізацію продукції на ринку збуту, можна зробити наступні розрахунки, а саме, розрахувати обсяг реалізації продукції, ціну продукції та виручку від її реалізації

У роботі наведено нове вирішення наукової задачі підвищення продуктивності за рахунок впровадження нових культурних насаджень, а саме сої, показаний інвестиційний розрахунок на майбутні 4 роки.

Таблиця 3.6.

«Розрахунок виручки від реалізації сої»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024
Обсяги реалізації, ц	2400	2400	2400	2400
Ціна, грн/ц	1000	1100	1200	1300
Виручка від реалізації, тис. грн	2400000	2640000	2880000	3120000

Джерело: власні розрахунки.

Загалом за розрахунками можна прослідкувати, що при посадці нової культури виручка від реалізації поступово буде збільшуватись на 10%, і до 2024 повинна зрости на 30% якщо порівнювати з 2021 роком.

Таблиця 3.7.

«Розрахунок чистого прибутку від впровадження сої на підприємстві»

Показник	2021р.	2022р.	2023р.	2024р.
Виручка від реалізації, грн	2400000	2640000	2880000	3120000
Експлуатаційні витрати, грн	2012000	2112600	2218230	2329141.5
Валовий прибуток, грн	388000	527400	661770	790858.5
Чистий прибуток, грн	318160	432468	542651.4	648503.97

Джерело: власні розрахунки.

По даним аналізу простежується поступове збільшення прибутку. Наприклад, прибуток у 2022 році становитиме 432468 грн. що на 35.9% більше ніж за 2021 рік, в 2023 р. він збільшиться на 25.5%, а у 2024 на 19.5%. Цим самим можна проаналізувати що всього за 4 роки підприємство зможе повернути потрачені кошти на реалізацію нової продукції й надалі реалізувати цю продукцію на ринки збуту. Загалом підприємство за невеликий проміжок часу збільшить свою загальну прибутковість на великий відсоток.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Прибутковість являється основним показником приватного підприємства яка, в свою чергу, відображає його економічний стан, а зростання прибутковості вважається його головною ціллю. Метою цієї роботи був аналіз прибутковості підприємства за останні 3 роки та розробка пропозицій та рекомендацій, можуть посприяти підвищенню прибутковості підприємства СТОВ «Зоря».

Сільськогосподарське Товариство з Обмеженою Відповідальністю «Зоря» спеціалізується на виробництві зернових та зернобобових культур. Загальний обсяг виробництва продукції становив в 2020 році 16008 центнерів, а обсяг продажу продукції склав 12179.56 тис. грн. Площа сільськогосподарських угідь становила 938.3 га, а чисельність працівників – 7 осіб. Чистий фінансовий прибуток в 2020 році склав 3150.1 тис.грн.

При аналізі даних сільськогосподарської продукції можна проаналізувати що господарство СТОВ «Зоря» останні 3 роки було прибутковим. У 2020 році прибуток становив 3150 тис.грн., що на 1670.8% більше ніж за 2018 рік.

Площа зернових культур у 2020 році збільшилась на 28.1% порівняно з 2018 роком, середня урожайність збільшилася в 7034 ц., але на 1га. зменшилася й становила 349.4 ц/га. Площа соняшнику у 2020 році становила 438 га. що на 132.6 га. більше ніж за 2018 рік, цим самим урожайність з 1 гектара виросла на 16.2% ц/1га.

При аналізі плану по вирощуванню сої прослідковується щорічне зростання доходу, ріст якого варіюється від 19.5 до 35.5%. Розроблений план по впровадженню нової культури, а саме сої, окупить затрати на себе всього за 4 роки та значно збільшить прибутковість підприємства. Так за 4 роки підприємство на вирощуванні та реалізації тільки однієї сої отримає 1941783.37 чистого прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. // Випуск №3. – 2016. – URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/33.pdf
2. Орехова А.І. Економічна сутність категорії прибуток / А.І. Орехова // Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». - №7, 2013. – с. 313-316.
3. Романова Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах / Т. В. Романова, Є. О. Даровський // Ефективна економіка. – 2015. – № 4. – [Електронний ресурс]. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976>
4. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи : монографія / [І. В. Абрамова, О. М. Віленчук, Д. І. Дема та ін.]; за ред. проф. Д. І. Деми. – Житомир: ЖНАЕУ, 2015. – 364 с
5. Янковий О.Г. Фактори формування прибутку підприємства / О.Г. Янковий, Г.В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – №3(43). – С. 298-305.
6. Фінансовий звіт СТОВ «Зоря». с.м.т. Народичі Житомирська обл. 2018-2020 рік.
7. Білошапка В.А. Резерви зростання результативності бізнесу в умовах економічного спаду / В.А. Білошапка // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 1(155). – С. 115–117
8. Добровольська О. В. Резерви підвищення прибутковості в умовах ринку / О. В. Добровольська, В. О. Терещенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – №13. – С. 194-197.

9. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / А. С. Партола // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. - 2017. – С. 679 – 684.
URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16483>

10. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / А. С. Партола // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. - 2017. – С. 679 – 684.
URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16483>

11. Тимченко В.Н. Розвиток виробництва сої в Україні і ефективне свинарство [Електронний ресурс]: Аграрний сектор України. Режим доступу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-71/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

№	Джерело	Визначення
1	2	3
1	Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М.	Прибуток становить собою різницю між загальною сумою доходів і витратами на виробництво та реалізацію продукції.
2	Буряковський В.В.	Прибуток – це грошовий вираз основної частини грошових збережень, створених підприємством будь-якої форми власності.
3	Мочерний С.В.	Прибуток – це перетворена, похідна форма додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу і витратами капіталу на її виробництво.
4	Предборський В.А.	Прибуток є одним з узагальнюючих показників діяльності і окремого підприємця, і підприємства, і галузі, і економіки у цілому.
5	Білик В.О.	Прибуток: 1) є результатом капіталу як обов'язкового фактора будьякого виробництва; 2) винагорода капіталіста за відстрочку особистого споживання власного капіталу, за ризик в очікуванні ефекту від вкладених у виробництво засобів; 3) як трудовий дохід від підприємницької діяльності у всіх його видах 4) як результат існування монополії.
6	Мочерний С.В.	Прибуток – одна з форм чистого доходу в умовах розвинутих товарногрошових відносин, що виражає вартість додаткового частково необхідного продукту. За своєю величиною прибуток - це різниця між продажною ціною товару і витратами на його виробництво.
7	Алексєнко Л.М., Олексєнко В.М.	Прибуток (eariangs, profit, прибыль) - виражений у грошовій формі чистий дохід підприємства на вкладений капітал, який характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності і представляє собою різницю між сукупним доходом і сукупними затратами у процесі виконання цієї діяльності.
8	Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С.	Прибуток: сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.
9	Гальчинський А.С.	Прибуток – різниця між продажною ціною товару або послуги і витратами виробництва. Виражає вартість додаткового і частково необхідного продукту.

10	Осовська Г.В., Юшкевич О.О.	Прибуток – перевищення доходів від продажу товарів та послуг над витратами на виробництво і продаж цих товарів; один із найважливіших показників фінансових результатів господарської діяльності підприємства, підприємця. Прибуток обчислюється як різниця між виручкою від реалізації продукту господарської діяльності та сумою витрат факторів виробництва на цю діяльність у грошовому вираженні.
11	Климко Г.Н.	<p>Прибуток у розумінні В.Петті та частина продукту, яка залишається після відрахування заробітної плати.</p> <p>А.Сміт під прибутком розумів дохід промислового капіталіста, що залишився після сплати ренти земельному власнику і відсотка власнику грошового капіталу.</p> <p>Д.Рікардо виявив протилежну залежність між прибутком та земельною рентою, між заробітною платою і прибутком. Яка частина продукту сплачується у формі заробітної плати дуже важливе питання при вивченні прибутку.</p>
12	Ільчук М.М., Іщенко Т.Д.	Прибуток визначається зменшенням суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат платника податку і суму амортизаційних відрахувань.
13	Богачова О.В., Винокуров К.С., Крусь Ю.І.	<p>Прибуток від реалізації – визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції у цінах продажу без акцизного збору, податку на добавлену вартість, ввізного мита, митного збору та інших обов’язкових зборів і платежів, передбачених чинним законодавством, та витратами, що включаються до собівартості реалізації продукції.</p> <p>Прибуток торговий – виражена в грошовій формі різниця між валовими прибутками і валовими витратами.</p>
14	Філімоненков О.С.	Прибуток – це частина вартості додаткового продукту, додатковий продукт, виражений у грошах частина чистого доходу, одна з його форм.
15	Біла О.Г.	Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість виробленої продукції, рівень собівартості.
16	Емельянов А.М., Воронов В.В., Кушлин В.И. [18]	Нерозподілений прибуток складається із тієї частини прибутку компанії, який зберігається, а не витрачається на виплати у вигляді дивідендів.
17	Мец В.О.	Прибуток – фінансова категорія, яка показує позитивний фінансовий результат, характеризує ефективність виробництва, свідчить про обсяг і якість виготовленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості.

18	Ефимова О. В.	Прибуток – змінена форма додаткової вартості, виробленої, реалізованої, готової до розподілу, що сформована в процесі суспільного відтворення для задоволення різних інтересів підприємства та його власників
19	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати.